

1

Aiz simtās slāpes sākas mirāža

Ingūna Rībena, arhitekta
Foto: Indriķis Stūrmanis

Un ir tik patiesa, cik stipri slāpst – no lielā atklāšanas vakara mani lenc šie Ojāra Vācieša vārdi; visu laiku, kamēr cenšos pieradināties pie ekskluzīvai dzertuvei (naktsklubam un kazino Rīgas sirdī – kā rakstīts ielūguma kartē) Post Scriptum dotā vārda Mirage.

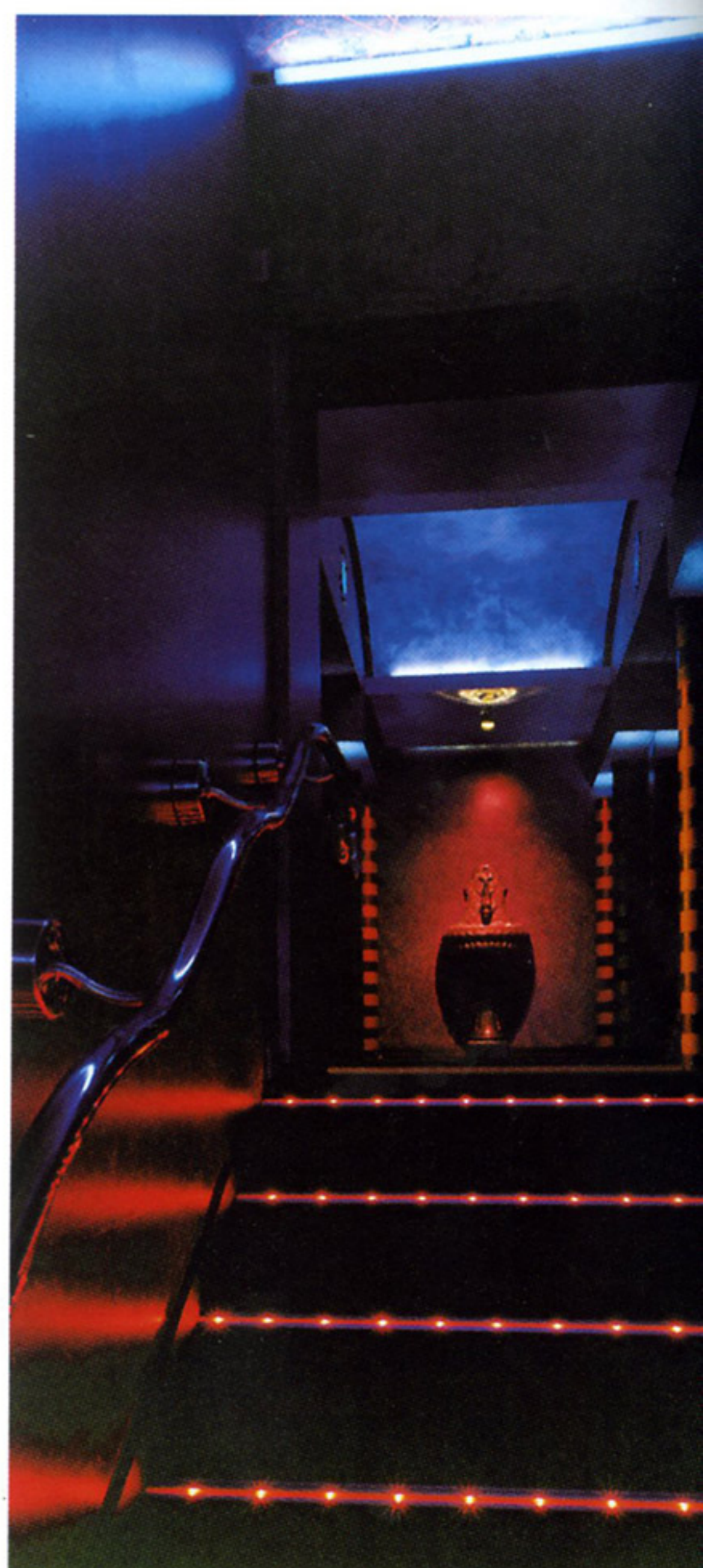
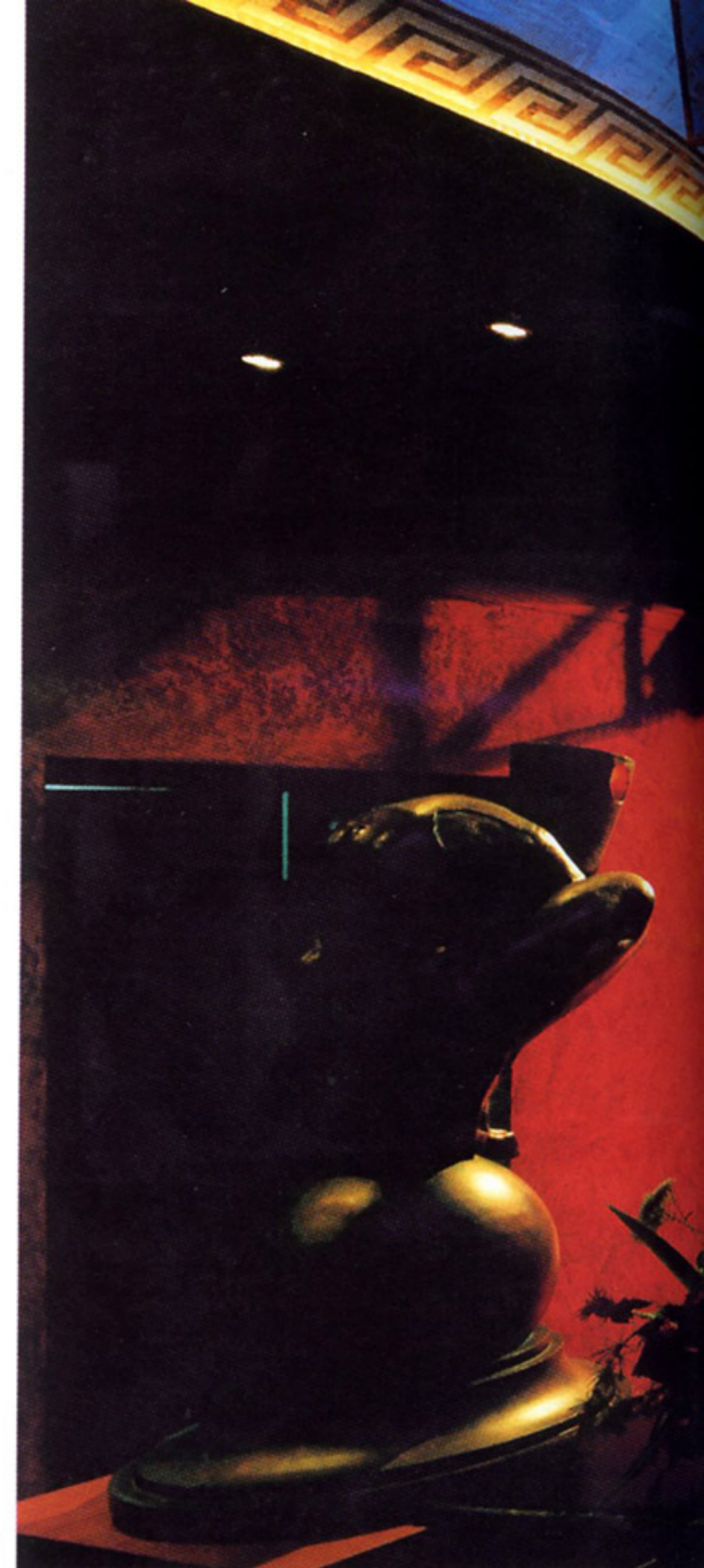
PROJEKTA AUTORI

Interjera autors – arhitekts Uģis Zābers, birojs “Silis, Zābers & Kļava”; celtniecības firma – LAINBŪVE (vad. A. Silārs); metālizstrādājumi – Raimonda Markusa metāldarbnīca, SIA “MID” (vad. E. Jurķelis); galdniecība – z/s MEŽROGAS (vad. U. Soste); dekoratīvais krāsojums – Māris Vanags; elektroinstalācija – firma VILSONS un KO; mīkstās mēbeles – firma TAPS; gaismas un skaņu tehnika – firma PRO-1; sienu gleznojumi – Roberts Koļcovs; skulptūras – Aivars Vilipsons; kazino zāles interjers – Inita Plēsuma. Visas mēbeles, izņemot bāra krēslus, izgatavotas Latvijā. 1997. g.

Lai gan – ja ne par tiem, kas, dzīvojot vienīgi fiziskā līmenī, atnākuši slāpes remdēt, ja par citiem, arī arhitektiem, māksliniekiem, celtniekiem, galdniekiem, *metālistiem* – visiem, kas gājuši daudznozīmīgo radīšanas ceļu, – tad – kāpēc ne?

*Ar zilumiem, ko tikai citi redz
Un kurus dabūji,
Pret saviem elku tēliem
dauzīdamies...
Kad dažas minūtes līdz
kļūšanai par voblu.
Bet tāda pat bij devītā
Un sešdesmitā slāpe,
Un atcerēties laika nav,
Un vajag iet.*

2

3

1

2

1. Pusapļa formas lakonisko tīrību ekspresīvi akcentē tēlnieka A. Vilipsona veidotās skulptūras.
2. Pielietotās luminiscentās krāsas palīdz sienām un griestiem iegūt dziļuma dimensiju.

Mirāža (fr. *mirage*) rodas, gaismas stariem lūstot nevienmērīgi sasilušos gaisa slāņos (un sabiedrības?). *MIRAGE* rodas, GAO (Guntis, Andris, Oskars – arī populārā naktskluba UNDERGROUND īpašnieki) iztērējot zvērīgi lielu naudu, bet pārējiem *līdzdalībniekiem* – radošo potenciālu.

Tuksnešu optiskā parādība, kad kļūst redzami priekšmeti, vietas, kas atrodas aiz apvāršņa. Nežēlīgā un skaistā šķietamība. Iluzori maldinošā parādība.

Lai gan interjeriskās idejas dzimšana notika pavisam citu apsvērumu un noskaņu gaisotnē. (Internacionālais nosaukums *MI-*

RAGE tika atrasts INTERNETĀ nedēļu pirms atklāšanas.) Bet var jau būt, ka nekas šajā pasaulē neotiek *tāpat vien*.

Tā kā telpas topošajam naktsklubam atradās pagraba – pazemes – līmenī (zem viesnīcas RĪGA galvenās ieejas), sākotnējās vīzijas saistījās ar zemūdens pasauli. Telpu, kas bija zema, paredzētajai funkcijai šaura un pagrabiski *nospiedoša*, vajadzēja padarīt vieglu un plašu, tādu, kurā *viegli elpot*.

Visus sienu notinumus veidot kā izgaismotus akvārijus (optisks paplašinājums telpai, kura it kā nebeigtos līdz ar sienu plaknēm) – tehniski iespējami, bet nesamaksā-

jami dārgi. Hologrammas – gandrīz tā pati cena, bet efekts uz pusi vājāks. Renesanses teātru stilā apgleznot sienas ar aizejošām ielīnām un ainavām? Konstruktīvais satekpunktu mudžeklis un totāls laika deficīts.

Noskaņas interjera scenogrāfijai un nosaukumam kavējas pie nogrimušajiem varenības un bagātības simboliem *Titānika* un *Atlantīdas*. Naktsklubs kā okeāna viļņos nogrimusi teiksmainā zeme. Atlanta pārvaldītās Poseidonijas spožuma atblāzma noskaņās un detaļās sengrieķu nostāstu garā... Biedē drūmās nolemtības Damokla zobena ēna šajos vārdos. Turklāt šī vieta it kā netiek paredzēta vienīgi tiem, kam *Titānika* un *Atlantīdas* vārdi neko neizsaka, vēl jo mazāk sirdis iedrebas mānīcīgās nojausmās. Maskavā jau esot *Titāniks* – lielākais mafijas krogs.

Varbūt nerēķināšanās ar vēsturisko vārdu auras tīmekļiem liktenīgi noveda dzelmē vareno okeānu vagotāju TITĀNIKU, jo bija

1

2

zināms vēstījums, ka titāni (*Titanes*) – visnenākā dievu cilts sen grieķu mitoloģijā – zemes (Gajas) un debesu (Urāna) bērni – cīnījies ar Zevu par to, kam piederēs debesis. Zevs titānus notrieca pazemes valstībā Tartarā. Tā, lūk.

Arhitekts UĢIS ZĀBERS, sen grieķu mitoloģijā un kultūrvēsturiskās liecībās un *Titānika* un *Atlantīdas* noskaņās kavēdamies un reālo celtnieciski tehnisko un finansīālo realitāšu reglamentēts,

rada naktskluba telpu grupas interjeriski telpisko, funkcionālo koncepciju (kazino zāli GAO pasūta interjeristei Inītai Plēsumai).

Centrālajā naktskluba zālē tiek principā saglabāts 4 līmeņos terasēta amfiteātra princips, to pārveidojot, sakārtojot un koriģējot plānojuma līmeņi; izlabojot bezjēdzīgas un gadījuma rakstura nobīdes un neskaidrības. Bārs izplešas un asējas ar apļveida deju zāli un skatuvi tās centrā. Grafiski tiek nofor-

1. Tualetes telpas nokrāsotas no dzimšanas brīža tradicionālajās krāsās: meitenītēm – koši rozā, puisīšiem – zilā.
2. Vīriešu tualetē starp abiem pisuāriem atrodas krāsains kabeļu televizors.

mulēti simtiem elektrības izvadū, jo jāiebetonē grīdas. Tiek atrasta vieta garderobei un sanitāro mezglu blokam.

Viss pārējais – TAS, kam te jābūt, vārdos neformulētu noskaņu līmeņi, ēteriskā stāvoklī pland gaisā. Kā smarža. Pastāv cerība, ka TAS – tauriņš – nosēdīsies, galvenais ar pārsteidzīgu konkrētību (krāsā, detaļās, materiālos) un piezemēt, piefiksētieksmi neaizbaidīt un nenogalināt. Šāds *juteklisks* interjera taisīšanas stils raksturīgs komandai SĪLIS, ZĀBERS&KĻAVA. Līdz pēdējam elpas vilcienam (atklāšanai) nekā nav īsti līdz galam zināms. Pilnīgs RADOŠAIS PROCESS, kur notiekošais nosaka tālāko.

Nekādas aklas sekošanas pusgadu agrāk birojā uzrasētiem papīriem. Viss notiek – TE un TAGAD. Gais ir elektrizēts. Celtnieki AIGARA SILĀRA vadībā vairs

nav tikai profesionāli amatnieki, visi kļūst par kopīgā RADĪŠANAS akta līdzautoriem. Elektriķi, lielā eksperimenta enerģijas caurstrāvoti, darbojas nekurnēdami. Galdnieki un metālisti – rūdīti savējie.

Arhitekts Andis Silis pierunā īpašniekus sienu apgleznošanu uzticēt ROBERTAM KOĻCOVAM – atzītam erotiski jutekliskam pasīvās dekadences meistaram. Jānoliec galva viņa arābiski ornamentālās, dekoratīvās varēšanas priekšā. Turklāt grūti būtu atrast kādu citu sevi cenošu mākslinieku, kas tādā rekordātrumā (divos mēnešos) būtu spējīgs apgleznot 250 kvadrātmetrus plašas sienas un griestu velves.

Tomēr šajā gadījumā Ekziperī Mazajam princim uzzīmētās kastītes Jēriņa vietā piekritējiem jāatzīst, ka varētu arī sienu gleznojamos visas šīs ķermenisko vijumu ornamentālikas un Šeherezādisko motīvu pārbaģāti piesātinātās konkrētības nebūt. Varbūt pietiktu ar dažiem ainaviski tonāliem piesitieniem, dodot iespēju neskaitāmajiem naktskluba piedāvātajiem erotiskajiem impulsiem no beigumu rast vienīgi iztēlē (kā labākajās franču filmās)... Lai gan – kas zina, kā ar to iztēli potenciālajiem naktslokāla klientiem. Slimīgi augstais erotiskās un pornogrāfiskās produkcijas noiets pasaulē pierāda iztēles deficītu.

Un vēl – cik lielā mērā drikst interjera komplektācijā nerespektēt nākamo klientu iespējamo vēlēšanos, lai viss būtu *kā pie cilvēkiem* – gleznas, skulptūras, strūklakas, spoguļi, krāšņi audumi un paklāji, gaismas visādās krāsās, veidos un intensitātēs – mirdzumi, mirguļošana, klusa spīdēšana un gaismas slidēšana, eksotiski dzērieni, ekskluzīvas uzkodas, labāko *show* mākslinieku ķermeņi...

Režisēt šo tūkstošgalvaino masu skatu, kaut vai tikai nodirģēt apgaismojuma grupas partitūru, lai tas viss nepārvērstos pašdarb-

nieciski pilsoniskā kakofonijā, ir ugunsdrošības arhitektam.

Un vēl – pats ģeniālākais atradums pagrabā telpu funkcionālo problēmu risinājumā – sienu un it kā stikloto griestu velvju apgleznojuma lietotās luminiscentās krāsas. Absolūti vietā. Apgleznotās sienas, ieguvušas dziļuma dimensiju, no plaknes pārvērstas TELPĀ un vizuāli neierobežoti turpina apmeklētāju zāli (sākotnējā psiholoģiskā un fiziskā šaurība). Savukārt debesu zilgmes efekts, kas laužas cauri rombveidīgi iestiklotajām griestu velvēm, aicina dziļāk ievilkēt plaušās svaigu gaisu un drosmīgāk aizkūpināt cigāru. Debesis ir tuvu.

Vienīgo vertikālā līmenī ar letes virsmu izcelto amfiteātra terasi iesāk un pabeidz tēlnieka AIVARA VILIPSONA veidotas skulptūras – ekspresīvi akcentējošas, būtiski pusapļa formas lakonisko tīrību un skaidrību iezīmējošas kā sfinksas pie piramīdām.

Izteikti mūsdienīgā metāla sietā ietītās konstruktīvās kolonnas un metāla režģis virs deju un skatuves plaknēm ne tikai sadzīvo ar apkārtējo, bet būtiski akcentē pierību laikam, kurā viss tapis. Vēl jo vairāk tāpēc, ka metāla režģi iekārtas visas mūsdienīgas izklaides organizēšanai būtiskākās palīgrīces – neticami dārgas elektroniskās skaņas un gaismas iekārtas un gaisma kondicionētāji.

Visdažādāko gaismas efektu neaptverami, fantastiski plašā palete elektroniskā sajūgumā ar skaņas aparatūras pārcilvēciskajām iespējām un arī pārējās paredzamās skatuves daļas atrakcijas garantē pilnīgu aizmiršanos, drošību nenokļūt divvientulībā ar sevi un *mūžīgiem* jautājumiem apdullinošajā civilizācijas masu skrējienā uz nekuriem (arī tiem, kurus vēl nav skārusi šim laikam raksturīgā pilnīgā emociju atrofija).

Ieeja naktsklubā – kazino –, kas patiesībā bija vien gadījumveidola patrepe ar bezgalgarām, šaurām

kāpnēm uz pagrabu, Uģa Zābera interpretācijā konstruktīvo iespēju robežās pārtapusi par proporcionāli, konceptuāli sakārtotu telpu ar ugunis (maldugunis?) mirdzošu ceļu uz iluzori maldinošo (mirāža) teiksmaino zemi (*Atlantida*). Kāpņu marga – vijīga un viltīga kā bībeliskā čūska – noved līdz *grēka* robežai (vēl solis – un azartspēles, vīns, meitenes). Mazajā zālē ekskluzīvi patizli, noguruši no *pareizās normas līnijas*, atpūtas dīvāni gaida klientu *atdošanos* to klēpjiem. Galdiņi ar izvirtīgi izlaidīgā pozā izliektām kājām gatavi *paklāties* smagajām viskija glāzēm. Piegāzti slīpēti spoguļi gar sienām savos atspīdumos ieglezno pasaulīgo prieku mirkļus. Krāsas intensīvas, plaukuma pilnbrieda baudas piesātinātas. Tekoša ūdens veldzējošā melodija barokāli formīgā strūklakā un šampanietim piepildot glāzes... Vai pavisam netālu atrodamajās smalki aizkadrētajās tualetes telpās, kas nokrāsotas abu dzimumu pārstāvjiem no dzimšanas brīža tradicionālajās krāsās: meitenītēm – koši rozā, puisīšiem – zilā (kāds paradokss vārdā *zilai!*). Sievišķajam dzimumam milzīgi spoguļi visas sienas garumā – mazgājot rokas, var lūkoties sevī; vīriešiem – cita atrakcija: krāsains kabeļu televizors starp abiem pīsuāriem. Tomēr čurājot to aplūkot grūti – seja par daudz tuvu sienas un ekrāna plaknei. Toties vieglāk aizmirsties tiem, kas uz nokārtošanos vēl tikai gaida. Īpašu popularitāti un apmeklētāju pieplūdumu šī telpu grupa var sagaidīt tiešo pasaules futbola čempionātu translācijas laikā... Bet varbūt nē. Atrisinās to tradicionālāk.

Naktsklubs un kazino MIRAGE Rīgas sirdī 1997. gada 27. jūnijā plkst. 20.00 Aspazijas bulvārī 22 (viesnīcā RĪGA) ir atklāts un nodots apmeklētāju rīcībā. Uz to var doties ikviens, kurš paradīs baudīt un apmaksāt ekskluzīvas lietas. Ne jau naudā ir laime. Īpaši, ja tā ir. ■